

Innst. 270 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 8:45 S (2016–2017)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Kjenseth og Ola Elvestuen om 100-årsmarkering av slutten på første verdenskrig – i Dialogbyen Lillehammer 2018

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til hvordan Norge i 2018 skal markere at det er 100 år siden avslutningen av første verdenskrig.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Svein Roald Hansen, lederen Anniken Huitfeldt, Marit Nybakk, Kåre Simensen og Jonas Gahr Støre, fra Høyre, Elin Rodum Agdestein, Elisabeth Vik Aspaker, Sylvi Graham, Øyvind Halleraker og Trond Helleland, fra Fremskrittspartiet, Harald T. Nesvik, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, fra Kristelig Folkeparti, Knut Arild Hareide, fra Senterpartiet, Liv Signe Navarsete, fra Venstre, Trine Skei Grande, og fra Sosialistisk Venstreparti, Bård Vegar Solhjell, viser til Representantforslag 45 S (2016–2017) fra stortingsrepresentantene Ketil Kjenseth og Ola Elvestuen om å be

regjeringen fremme forslag til hvordan Norge i 2018 skal markere at det er 100 år siden avslutningen av første verdenskrig.

Krigen fra 1914 til 1918 var historiens første verdensomspennende krig. Mellom 18 og 20 millioner mennesker mistet livet. Krigen omskapte grensene i Europa. Fredsslutningen er datert til 11. november 1918, klokken 11.11.

USAs inntreden ble et vendepunkt som ga de allierte fremgang sommeren og høsten 1918. Den 11. november 1918 ble det undertegnet en våpenstillstandsavtale mellom de to krigende alliansene.

Komiteen viser til at Norge, sammen med de andre skandinaviske landene, var nøytral under første verdenskrig. Norge ble likevel sterkt berørt. Den norske handelsflåten deltok i krigen på britisk side. Halvparten av vår handelsflåte ble senket, og om lag 2 000 sjøfolk mistet livet. Ingen andre land mistet en så stor andel av sin handelsflåte som Norge.

Komiteen viser til at den norske politiske debatten etter krigen og etter undertegningen av Versaillesavtalen var preget av den sterke oppslutningen om troen på at man skulle sikre «aldri mere krig». Slik gikk det som kjent ikke.

Komiteen viser til at første verdenskrig er en viktig historisk hendelse som fikk dyptgående følger på vårt kontinent. Den er en del av Europas og derved også Norges historie det kan trekkes direkte linjer til i dag.

Komiteen viser til brev fra regjeringen hvor den skriver:

«Gitt betydningen av første verdenskrig, er det naturlig at regjeringen også markerer avslutningen av denne krigen. Handelsflåtens innsats og de norske sjøfolkene ofre bør stå sentralt i en slik markering.»

Regjeringen peker på den årlige minnedagen som en naturlig anledning for en making fra det of-

fisielle Norge, og at Forsvaret også forbereder visse arrangementer i tilknytning til 100-årsmarkeringen. Komiteen støtter dette.

Komiteen er enig med forslagsstillerne om at 100-årsdagen for krigens avslutning bør markeres og mener det bør skje på en bredere måte enn ved minnedagen. En markering bør kunne bli et viktig vitnesbyrd om krigens redsler, behovet for et realistisk forsvar og ikke minst betydningen av internasjonalt samarbeid og internasjonale institusjoner som fredelige virkemidler for å løse konflikter mellom land og regioner.

Komiteen viser til statsrådets svarbrev der hun mener det er positivt at Nansen Fredssenter på Lillehammer tar initiativ til en global konferanse. Komiteen slutter seg til statsrådets vurdering av

dette, og mener en slik konferanse om dialog for fred er et verdig bidrag til en slik markering.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:45 S (2016–2017) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Kjenseth og Ola Elvestuen om 100-årsmarkering av slutten på første verdenskrig – i Dialogbyen Lillehammer 2018 – vedlegges protokollen.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 3. mai 2017

Anniken Huitfeldt

leder

Svein Roald Hansen

ordfører